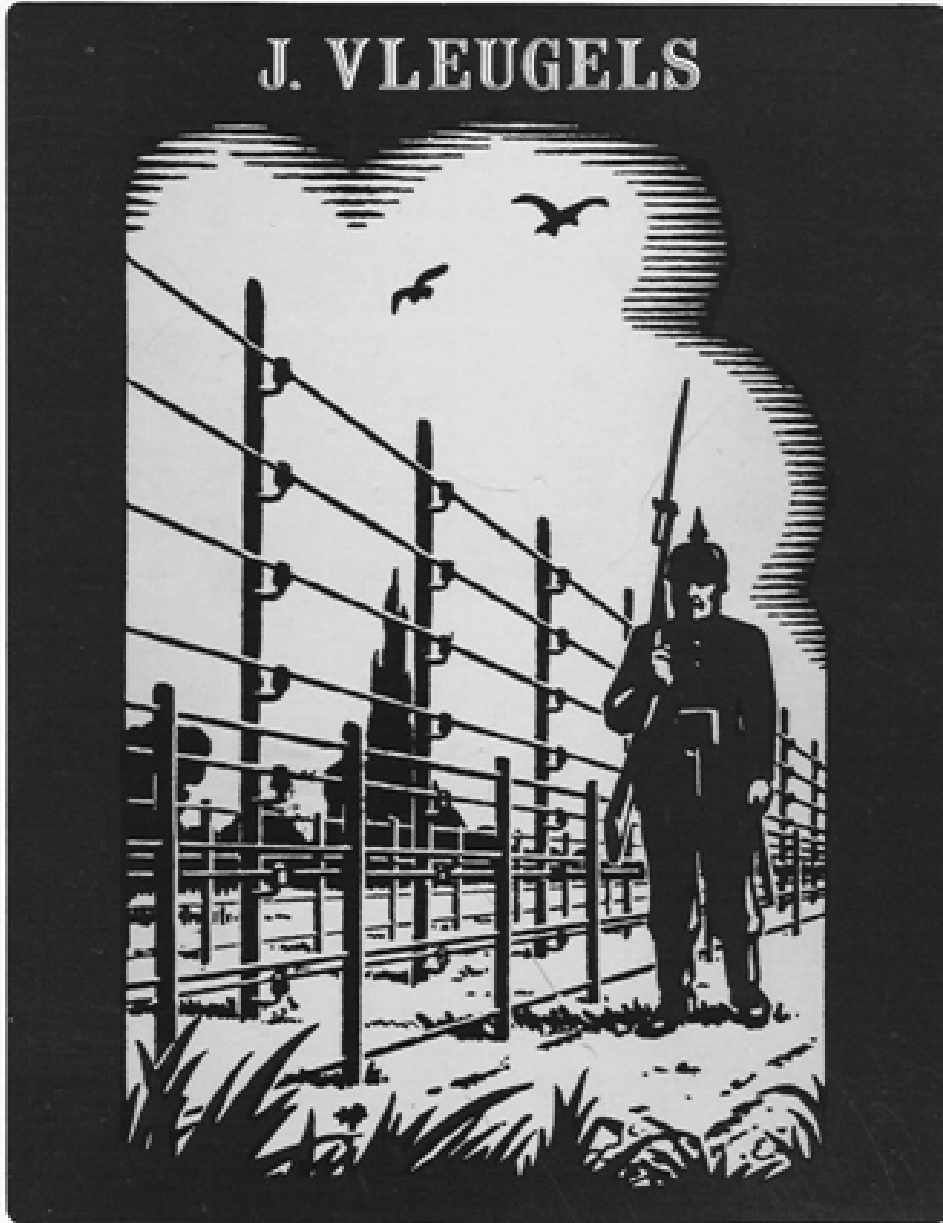

SG-046

DE RAKKERS DER GRENZEN

J. VLEUGELS

Uitgebreide heruitgave 2012

Studium Generale vzw

Jan Vleugels: "De rakkers der grenzen". Eerste editie 1930, tweede editie 1978. Nieuwe, uitgebreide heruitgave 2012 door **Studium Generale vzw, Balen**, in samenwerking met **Heemkundekring Amalia Van Solms van Baarle-Hertog-Nassau**. 176 pag., formaat A4, softcover, 85 foto's en illustraties. Voorwoord door prof. dr. Alex Vanneste. Bewerker: Herman Janssen. Redacteur: Kamiel Mertens - ISBN: 978-90-76967-46-2.

Intekenen vóór 15 oktober 2012 door overschrijving van **15 €** op bankrekening **BE72.9730.6004.1216 – BIC ARSPBE22** - van Studium Generale vzw, Holven 11 te 2490 Balen. Voor verzending per post binnen België of Nederland betaalt u **5 €** extra. (*Mededeling: "Rakkers" + uw naam en adres. + plaats van afhaling: Baarle-Hertog of Balen*)

Vanaf 16 oktober betaalt u voor het boek **20 €** (+ eventueel **5 €** verzending).

Voorstelling van het boek op **zondag 4 november 2012 om 11 uur** in het Heemhuis van Baarle-Hertog (*oud gemeentehuis, Kerkstraat 4, open elke woensdag 19.30 tot 21.30 en elke eerste zondag 10.30 tot 12.30.* www.amaliavansolms.org) De bestelde boeken kunnen daar dan ook afgehaald worden.

Afhaling van het boek is ook mogelijk bij Studium Generale vzw in Balen (zie hoger), alleen op afspraak, (tel 014-81.33.75, Kamiel Mertens) vanaf dinsdag 6 november 2012.

Naverkoop zolang de voorraad strekt op beide adressen.

Meer info over dit boek en de andere uitgaven van Studium Generale vzw op onze website: www.studiumgeneralevzw.be . Contact: info@studiumgeneralevzw.be .

Inhoudstafel 2012

Voorwoord 2012 (prof. dr. Alex Vanneste)

Inleiding 2012 (Kamiel Mertens)

De dodendraad (Kamiel Mertens) ...

Jan Vleugels, alias "de Vlaming" (Herman Janssen)

Jan Snoeckx, alias "de Paling"? (Herman Janssen)

Frans Meyers, alias "den Dog" (Herman Janssen)

Rikske Verhoeven (Herman Janssen)

De Rakkers der Grenzen (1930 &) 1978 (Jan Vleugels, alias "de Vlaming")

Voorwoord 1930

Eerste periode

-1- Een tocht naar de Hollandse grenzen met vluchtende Belgen

-2- De spion der Westfrontlinies

-3- De aanhouding van de Brusselse geleider Victor

-4- In de gendarmerie te Turnhout

-5- In de Predikherenkazerne

-6- De ontmoeting met de Platneus na zijn invrijheidsstelling

-7- Een tekenend feit in juni 1915

-8- Nieuwe aanhouding van de Vlaming

Tweede periode

-9- De Duitsers omsluiten België met een elektrische draadversperring

- 10- De eerste reis naar de elektrische draadversperring
- 11- Te Mol
- 12- Den Dikke aan het werk te Turnhout
- 13- Een ontvluchting uit de gevangenis te Turnhout
- 14- Op het graf van broeder en vriend
- 15- Cartouche en de Kromme trekken naar de grenzen
- 16- Het verbond – Cartouche, de Vlaming en de Plek
- 17- Een overzicht van de toestand in België en langs de grenzen
- 18- Cartouche, de Vlaming en de Plek aan het werk
- 19- Op het postkantoor der geallieerden te Vlissingen
- 20- Een reisje van Holland naar België en de geheime dienst aldaar
- 21- Aanhouding van Cartouche
- 22- Cartouche als gevangene en zijn ontsnapping
- 23- Cartouche in een kapersnest
- 24- De Rakkers in feest
- 25- Een bewogen reis naar België
- 26- Hollandse maatregelen
- 27- De Rakkers zorgen voor vrouwen
- 28- De werking van de spionnen in Holland
- 29- Een noodlottige reis
- 30- De beschuldiging van de Hollanders tegen Cartouche en de Kromme
- 31- Cartouche met een nieuw-gevormde ploeg aan het werk
- Flashback – we keren terug naar 11 april 1917
- 32- Het leven in een Duits vestinglazaret
- 33- Het leven in een gevangenis
- 34- In een onderzoek
- 35- De Vlaming en een medegevangene ontvluchten het gevang
- 36- In Holland en langs de grenzen
- 37- De werking van de Paling
- 38- In de kroeg
- 39- De Paling wordt door de Duitsers gevangen genomen
- 40- Voorbereiding der revolutie en wapenstilstand
- 41- Nawoord

Bijlagen (nieuw 2012)

- B.1. Beknopte bibliografie
- B.2. Kaartje van de grensregio Noorderkempen
- B.3. Selectie van illustratieve foto's (Herman Janssen)

Opgelet:

- 1- De menigvuldige annotaties in deze editie als voetnoot geplaatst, zijn van bewerker Herman Janssen. Enkel de voetnoten met de initialen “K.M.” zijn van redacteur Kamiel Mertens.
- 2- De toegevoegde illustraties werden geselecteerd door Herman Janssen en Kamiel Mertens.

Over het boek

Eén van de meest “verwaarloosde” onderwerpen uit de geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog is zonder twijfel de “dodendraad”: de grensversperring onder

hoogspanning die door de Duitsers in 1915 werd opgebouwd tussen België en Nederland om de in- en exfiltratie te verhinderen.

Dat de volksmond aan die versperring spontaan de naam “dodendraad” gaf, duidt aan hoe moordend die “grens” wel geweest is, niet alleen door de aanwezigheid van de Duitse grenswachters (die eerst schoten en dan vragen stelden), maar vooral door de elektrocutie die zo dikwijls voorviel. Er bestaan geen precieze statistieken over het aantal dodelijke slachtoffers, maar de schattingen lopen hoog op.

Die grensversperring was niet waterdicht, want rond de 30.000 mensen zijn toch naar Nederland ontsnapt. En heel wat smokkelaars en spionnen van beide zijden gingen meermaals clandestien over (of door, of onder) de draad. Dat gebeurde zowat over de ganse lengte van de dodendraad: van de Belgische kust tot aan het drielandenpunt. Ook in het noorden van de provincie Antwerpen waren veel grenspassages. De bijzondere status van Baarle-Hertog, als onbezet Belgisch gebied in Nederland, droeg daar zeker toe bij. Daar waren ook het bijzondere draadloze zend-, ontvangst- en meetstation MN7 van de Belgische regering (in ballingschap in het Franse Le Havre) en het speciaal Belgisch postkantoor gevestigd.

Een bijzondere categorie van “grensgangers” waren de mensensmokkelaars of “passeurs”: die als “loods” dienden om veilig aan “de overkant” te geraken. Eén van de merkwaardigste “beroespasseurs” was **Jan Vleugels**. Hij bundelde in 1930 zijn verhaal onder de titel “**De Rakkers der Grenzen**”. Hij was vooral actief in het noorden van de provincie Antwerpen en zijn verhaal is bijgevolg voor ons, Kempenaars en Noord-Brabanders, zeer herkenbaar.

Een ideaal geschenk voor de feesten van eindejaar!

Over de auteurs

Zie onze website onder *Auteurs*